

odhalili něco jiného. A pokud ji milují, tak pouze proto, aspoň tak to vypadá, že jim připomíná nějakou jinou, pro ně dražší. Tak s čím všechno porovnáváte? Co jsou ty jiné věci?

My všichni, elfové i lidé, jsme v Ardě a z Ardy. A všechno, co lidé znají, pochází z Ardy, nebo se to tak aspoň může jevit. Odkud tedy přicházejí vzpomínky, které máte v sobě, dokonce ještě dříve, než se začnete učit?

Nepochází z jiných končin Ardy, z nichž jste přišli. I my jsme přišli zdaleka. Ale i kdybychom se spolu vrátili až do vašich starobyklých domovů daleko na východě, stejně bych tamní kraje považoval za součást svého domova, kdežto ve vašich očích bych našel stejný údiv a okouzlení, jaké vidám v očích lidí z Beleriandu, kteří se zde narodili.“

„To jsou divná slova, Finrode,“ řekla Andreth, „která jsem dosud neslyšela. Vždyť mé srdce náhle poskočilo, jakoby zaslechlo skrytou pravdu, ačkoliv jí neporozumělo. Ale prchavá je vzpomínka a zmizí dříve, než může být uchopena. A tak zůstáváme slepí, ale ti z nás, kteří poznali Eldar a snad si je i zamilovali, na oplátku řeknou: v očích elfů není žádná únava. A zjišťujeme, že elfové nechápou rčení, které se užívá mezi lidmi: *Čím častěji na věc pohlédneš, tím hůře ji uvidíš*. A diví se velmi, že v lidských jazycích může totéž slovo znamenat zároveň „dávno poznany“ a „zastaralý“.

Mysleli jsme si, že je to proto, že jsou elfové dlouhověcí a jejich síla se nezmenšuje. „Velké děti“ vás, můj pane, my, hosté, občas nazýváme. A přece — a přece, jestliže si nic na Ardě pro nás nadlouho nezachová svou chuť a všechny krásné věci zešednou, co pak? Cožpak ten stav není důsledkem Stínu v našich srdcích? Ale ty říkáš, že tomu tak není, ale že to byla vždy naše přirozenost, dokonce i před zraněním?“

„Ano, to říkám,“ odpověděl Finrod. „Stín možná otupil váš neklid a způsobil rychlejší únavu, která se brzy změnila v opovržení, ale neklid byl ve vás vždy, o tom jsem přesvědčen. A v tom případě by sis už konečně měla připustit onen nesoulad, o kterém jsem mluvil, pokud i vy máte Moudrost podobnou naší, která učí, že *Mirroanwi* je tvořena jednotou těla a ducha, *hröa* a *fëa*, nebo jak obrazně říkáme, Příbytku a Obyvatele.

Neboť co jiného je smrt, pro niž truchlíte, než rozdělení těchto dvou součástí? A co jiného je nesmrtelnost, kterou jste ztratili, než stav, kdy tyto součásti setrvávají v jednotě navždy?

Ale pomysli na to, může-li nastat jednota u lidí: Obyvatel nemá na Ardě domov a je zde pouhý host, kdežto Příbytek je zbudován z materiálu Ardy a musí v ní proto, jak předpokládám, zůstat.

Vždyť nelze očekávat, že by Příbytek přetrval život Ardy, jejíž je součástí. Mnohem radši bych věřil, že *fëa* v určitý čas ze své vlastní podstaty a podle své vůle opustí místo svého zdejšího pobytu, dokonce i kdyby byl

PŘÍBĚH ADANEL

Nakonec Andreth, pobízena Finrodem, řekla: „Toto je příběh, který mi vyprávěla Adanel z Hadorova domu:

Říká se, že se ona pohroma stala na počátku dějin našeho lidu, dříve, než kdokoli zemřel. Promlouval k nám hlas a my jsme mu naslouchali. Hlas řekl: „Vy jste moje děti. Poslal jsem vás, abyste zde přebývali. V určený čas zdědíte celou tuto Zemi, ale nejdříve musíte být dětmi a učit se. Zavolejte mě a já vás uslyším, neboť vás opatruji.“

Rozuměli jsme Hlasu ve svých srdcích, ač jsme ještě neznali slova. Tehdy se v nás probudila touha po slovech a my jsme je začali vytvářet. Ale bylo nás jen pár a svět byl rozlehlý a cizí. A ač jsme se mu velmi snažili porozumět, bylo učení těžké a vytváření slov pokračovalo pomalu.

V těch časech jsme často volali a Hlas nám odpovídal. Ale zřídka nám naše otázky zodpověděl a pouze říkal: „Nejdříve se snažte najít odpověď sami. Neboť budete mít radost z nalézání, a tak vyrostete z dětství a zmoudříte. Nesnažte se dospět dříve, než přijde váš čas.“

Ale my jsme měli naspěch a toužili jsme po tom, abychom věci podřídili své vůli a tvary mnohých věcí, které jsme si přáli vytvořit, se zrodily v našich myslích. Proto jsme stále méně a méně promlouvali s Hlasem.

Tehdy se mezi námi objevil kdosi, na pohled nám podoben, ale větší a mnohem krásnější. A řekl, že přišel, protože se nad námi slitoval. „Neměli byste tu zůstat opuštěni a nepoučení,“ řekl. „Svět je plný nádherného bohatství, které vám mohou znalosti přiblížit. Můžete mít mnohem větší množství jídla a mnohem vybranějšího, než tu ubohou potravu, kterou jíte nyní. Můžete mít pohodlná obydlí plná světla, které zažene tmu. Můžete být oděni tak, jako já.“

Tehdy jsme vzhlédli a hle: byl oděn v roucho, které zářilo stříbrem a zlatem a na hlavě měl korunu a drahokamy ve vlasech. „Chcete-li být jako já,“ řekl, „budu vás učit.“ Tehdy jsme ho přijali za učitele.

Trvalo to mnohem déle, než jsme si představovali, než nás naučil, jak vytvořit nebo nalézt věci, po kterých jsme toužili, ačkoliv vzbudil v našich srdcích mnoho tužeb. Ale pokud někdo pochyboval nebo byl netrpělivý, přinášel a předkládal nám všechno, co jsme si přáli. „Já jsem ten, který dává dary,“ řekl „a darů se vám nebude nedostávat, dokud ve mě budete věřit.“

Proto jsme ho uctívali a byli jsme jím okouzleni. Stali jsme se závislými na jeho darech a báli jsme se vrátit se bez nich do života, který se nám teď zdál ubohý a těžký. A věřili jsme všemu, co nás učil. Neboť jsme byli dychtiví vědět vše o světě a jeho bytí, o zvířatech a ptácích a o rostlinách